

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 7649814
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT'İN
TBMM 7/3229 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) Van'da Edremit ilçesinde bulunan Van Çimento Fabrikasının insan sağlığı ve ekolojik tahribat konusunda neden olduğu sorunlardan haberdar mısınız? Konuyla ilgili bugüne kadar herhangi bir inceleme ve denetim yapılmış mıdır?
- 2) Van Çimento Fabrikası'nın çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Eğer yapılmışsa, hangi sonuçlar ortaya çıkmıştır?
- 3) Kıyı Kanunu'na aykırı bir şekilde Van Gölü'nün kıyısına inşa edilen Van Çimento Fabrikası'yla ilgili neden herhangi bir adım atılmamaktadır? Bununla ilgili herhangi bir çalışma var mıdır?
- 4) Van Çimento Fabrikası'nın hava filtreleri denetlenmekte midir? Atık filtreleri ilgili yönetmeliğe uygun mudur? En son ne zaman denetlenmiştir? Denetimde ortaya çıkan sonuçlar nelerdir?
- 5) Van Çimento Fabrikası'ndan kaynaklanan kirli su ve atığın Van Gölü'ne karıştığı doğru mudur? Bununla ilgili alınan tedbirler nelerdir?
- 6) Van Çimento Fabrikası tarafından Van Gölü'nden su çekilmekte midir? Günlük çekilen su miktarı ne kadardır? Van Gölü'ne günlük deşarj edilen sıcak ve kirli su miktarı ne kadardır?
- 7) Van'ın Edremit ilçesinde hava ölçüm istasyonu bulunmakta mıdır? Varsa, çalıştırılmakta mıdır? Son beş yıldaki hava ölçüm sonuçlarının yıllara göre dağılımı nedir?
- 8) Van Çimento Fabrikası'nın etrafında yaşayan yurttaşların sağlığı üzerindeki etkisine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yurttaşların şikâyet ve sorunlarına dair adım atılacak mıdır?
- 9) Van Çimento Fabrikası'nın su, toprak, hava ve her türlü canlı üzerindeki etkisinin tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması gündeminizde var mıdır? Fabrikanın yakın gelecekteki akıbetine ilişkin bir planlama bulunmakta mıdır?
- 10) Van Gölü etrafında kanuna aykırı olarak inşa edilen kamu kurumları ile fabrikalara karşı Kıyı Kanunu'nun gereği yapılacak mıdır? Van Gölü'nün korunması için nasıl bir tedbir alınmıştır?

CEVAPLAR

1,4,5,8) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Söz konusu denetimlerde tesis ve faaliyetler, Çevre Mevzuatında belirlenen yükümlülükler çerçevesinde sorgulanarak değerlendirilmektedir. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere ise 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda söz konusu çimento fabrikasına 2022-2023 tarihleri arasında 4 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup, 293.188,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2,9) Van İli, Edremit İlçesi, Sarmansuyu Mahallesi, Kadembas Mevkiinde, faaliyette olan “*Van Çimento Fabrikası*” 1969 yılında kurulmuş olup, ÇED Yönetmeliği'nin ilk yürürlüğe girdiği 7 Şubat 1993 yılından önce kurulu olduğu için ÇED Yönetmeliği kapsamı dışındadır. Ancak daha sonra planlanan kapasite artışı için ÇED Yönetmeliği hükümleri uygulanmış ve Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 28.04.2011 tarihli ve 2169 sayılı “*ÇED Olumlu*” kararı verilmiştir. Kapasite artışına konu ÇED sürecinde mevcut ve planlanan tüm faaliyetlerinin çevresel etkileri kümülatif olarak değerlendirilmiştir.

3,10) Van İlimiz Edremit İlçesinde bulunan Aşkale Van Çimento Fabrikası T.A.Ş tesisinin 03.08.1990 tarih ve 20594 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik’in 4. Maddesinde “Kısmi Yapılaşma: a) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında; 11 Temmuz 1992 tarihinden önce belirli bir kullanım amacına dayalı olarak onaylanmış 1/1000 ölçekli mevzii imar planlarının kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde 100 metrelik kesim içerisindeki imar adalarında; üzerinde yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan plan ve mevzuata uygun olarak tamamlanmış yapılar ile ruhsat alınarak en az subasman seviyesinde inşaatı tamamlanmış yapıların bulunduğu parsellerin sayısının veya kullanılan toplam taban alanının imar adasındaki toplam parsel sayısının veya toplam alanının yüzde ellisinden fazla olması durumudur. Üzerinde birden fazla yapı yapılması mümkün olan parseller, en az subasman seviyesinde inşaatı tamamlanmış olmak kaydı ile taban alanı veya yapı sayısı itibariyle bu kapsamda değerlendirilir. b) Kentsel ve kırsal yerleşmelerde; meskun ve gelişme alanlarını kapsamak yerleşmenin mevcut ve projeksiyon nüfusuna dayalı gerekli tüm kullanım ve fonksiyonları içermek üzere hazırlanmış ve 11 Temmuz 1992 tarihinden önce onaylanmış uygulama imar planlarının kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde 100 metrelik bandı içerisinde kalan kesiminde yer alan imar adalarının sayısının yüzde ellisinden fazlasında, (a) bendindeki tanıma uygun yapılaşma olması durumudur. Aksi halde (a) bendi hükümleri geçerlidir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesince iş ve işlemler yürütülmüştür.

6) Bahse konu fabrikanın proses kaynaklı (endüstriyel) atıksuyu bulunmamaktadır. Fabrikada evsel kaynaklı atıksular için 3 adet paket atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Ayrıca bahse konu evsel paket atıksu arıtma tesisleri, Van Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce periyodik olarak denetlenmekte ve bu denetimlerde deşarj noktalarından numuneler alınarak Bakanlığımız tarafından akredite edilen laboratuvarlarda analiz ettirilmektedir. Analiz sonuçları, 31.12.2004 Resmi Gazete tarihli ve 25687 sayılı Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’nde belirtilen deşarj standartlarına göre İl Müdürlüğümüzce incelenmekte ve aksi bir durumun tespiti halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun ilgili maddelerince idari yaptırım uygulanmaktadır.

7) Van ili Merkez ilçede, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı’na dahil 1 adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmakta olup, söz konusu istasyonda Partikül Madde (PM10) ve Kükürtdioksit (SO2) parametreleri ölçülmektedir. İstasyona ait tüm ölçüm sonuçları www.havaizleme.gov.tr web adresinden ve mobil uygulamalardan vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Ayrıca, 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğümüze bağlı İllerde "hava kalitesi izleme istasyonu" bulunmayan ilçelerinde "hava kalitesi izleme istasyonu" kurulması planlanmakta olup, bu kapsamda çalışmalar devam etmektedir.